

AKP İKTİDARINDA İŞÇİ SINIFIMIZ

9 Kasım 2021

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz giderek daha da derinleşiyor. Açıkça ifade edilmese de, siyasi iktidar Türk Lirası'nın değerini diğer paralar karşısında düşürerek, ihracatı, turizm gelirlerini ve yabancıların Türkiye'deki yatırımlarını artırmayı amaçlıyor gibi gözüküyor.

Türkiye'yi yabancı yatırımcılar için çekici kılanın en önemli yolu da, işgücünün ucuzlatılması. Türk Lirası değer yitirdikçe, Türkiye'deki ücretler yabancı yatırımcılar için daha da çekici oluyor.

Turgut Özal, 1985 yılında şöyle demişti: "Bütün Japon işadamlarını Türkiye'de yatırım yapmaya davet ediyoruz. Türkiye'de ucuz işgücü vardır. Bunu değerlendirebilirsiniz." (Cumhuriyet, 23.5.1985)

Türkiye'yi ziyaret eden İngiliz Ticaret Heyeti Başkanı da aynı yıl şöyle konuşuyordu: "Türkiye'de işçi ücretleri öylesine düşük ki, yüksek enflasyon yabancı sermayeyi etkilemiyor." (Cumhuriyet, 5.2.1985)

Ancak bu strateji pek başarılı olacağı benzemiyor. Diğer taraftan, arı kovanına çomak sokuluyor. Günümüzün işçisi 1985 yılının işçisinden birçok açıdan (olumlu doğrultuda) çok farklı. 12 Eylül Darbesi'nin etkisinin hâlâ büyük ölçüde sürdüğü 1985 yılının koşullarıyla günümüzün koşulları da çok farklı. İşçilik maliyetlerini düşürerek ihracatı artırmaya ve yabancı yatırımcı çekmeye yönelik bir strateji hızla kitlesel tepkilere yol açar. 1985 yılındaki strateji 1989 bahar eylemlerini ve 1990-1991 kitle eylemlerini yaratmıştı. Rüzgar eken fırtına biçer.

Peki, siyasi iktidar, inançlar temelinde bir sessizlik sağlayabilir mi?

Bu konuda en açık konuşan kişilerden biri, Bülent Arınç. Bülent Arınç 20 Eylül 2021 günü TV5'te yayınlanan 4. Güç programında şunları söyledi:

"Artan fiyatlar, öğrencilerin yurt ve kira sorunu ve enflasyon ile ilgili sorulara Arınç, 'Eyvah, dindarların gazabından korkmak lazım, işlerine gelmeyen bir şeyle karşılaştıkları zaman ne aslandı ne kaplandı hiç birisini dinlemez bu insanlar' diye konuştu.

"Bülent Arınç'ın şunları söyledi:

"* Bakın siyasetten kalan bir tecrübemi söyleyeyim. Bizim dindar insanlarımızın bile tamamen tersine döneceğini bir gün göreceksiniz. * Çünkü onlar dini böyle hamaset kokulu konuşmaların yanında cebine giren ve cebinden çıkan paraya bakar. * Eğer onda bir eksilme görüyorsa, din iman vatan millet bunlar bir kenarda durur onlara saygısını eksik etmez ama değer yargıları tamamen değişebilir.

"Arınç, yaşadığı bir anıyı ise şu şekilde paylaştı: 88 yılında ilk defa hacca gidiyordum. Bütün kafilemiz havalimanına geldi. Dediler ki 'Vizelerin bir kısmı yetişmedi sizi bir gün veya en fazla iki gün İstanbul'da misafir edeceğiz. Ben eşimle beraber anlayışla karşıladım ama kafiledeki insanlar o kadar büyük tepki gösterdiler ki ağızlarından küfürler çıkmaya başladı. 'Siz ne yapıyorsunuz' dedim. 'Ben anlamam nasıl vizeler gelmemiş, neden ertelenmiş, bizi mi kandırdılar?'

"Ondan sonra korktum ve dedim ki 'Eyvah, dindarların gazabından korkmak lazım' işlerine gelmeyen bir şeyle karşılaştıkları zaman ne aslandı ne kaplandı, hiç birisini dinlemez bu insanlar."

Ben de Bülent Arınç'la aynı kanıdayım. İnsanlar, işlerine gelmediği zaman, çok acımasız olabiliyorlar.

Bu açıdan bakıldığında AKP'nin 19 yılı tamamlamış olan iktidarını iki dönemde ele almak mümkün.

Birinci dönem, kısa vadeli çıkarları temelinde hareket eden gerçekçi insanlar açısından işlerin iyi gittiği yıllardı. İnşaat sektörünün teşvik edilmesiyle yeni iş olanakları yaratıldı. Devletin ve bazı vakıf ve derneklerin dağıttığı yardımlar (kömür, gıda paketi, para, vb.) insanların yaşamını bir parça kolaylaştırdı. Kredi kartı kullanımının yaygınlaşması ve bankaların tüketici kredilerinin artmasıyla birlikte, insanlar ev ve araba aldı, evinin eşyasını yeniledi. "Bir lokma bir hırka" anlayışının nasıl bir efsane olduğu bu dönemde kanıtlandı. Enflasyonun ve faizin düşürülmüş olması, borçlanmayı ucuzlattı. İnsanlar, "Allah razı olsun, başımı sokacak bir evim oldu," dedi. "Allah razı olsun, ayağımı

yerden kesti,” diyerek aldığı arabaya sevinçle baktı. Devlet memurlarının sayısı artırıldı. Taşeron işçiliği, çoğunluğu birinci kuşak işsizlere derman oldu.

İşler böyle olunca, işçi sınıfımızın çok büyük bölümü, özelleştirmelere, Orman-İş gibi bazı sendikalara yapılanlara, mevzuatta işçi aleyhindeki yeni düzenlemelere, Türkiye'nin bağımsızlığı açısından çok büyük sakıncalar içeren Fethullahçı casusluk ve terör örgütüne, vb. tepki göstermedi; bunları görmezden geldi. Gününü kurtaran ve işlerin iyi gittiğine inanan insanlar, borç yiyenin kesesinden yiyeceğini de göz ardı ederek, tüketim çılgınlığına kapıldı ve AKP'yi destekledi.

Daha sonra AKP iktidarının ikinci dönemi geldi. Acı seven biriyseniz, zevkle acı biberleri götürürsünüz. Ancak eğer ülseriniz veya hemoroidiniz varsa, kısa vadeli zevkin orta vadedeki acısı büyük olur. Tansiyon veya şeker hastasıysanız da, perhizi bozarak yediklerinizin kısa vadede verdiği zevkin acısı orta vadede çıkar.

Türkiye'nin ekonomik bağımlılığının artırıldığı (dış borçlar, yabancı sermayeli şirketler, vb.) koşullarda yaşanan sahte bahar çok uzun sürmedi. Ekonomide deniz tükendi. Bir dönem hükümete büyük kaynak sağlayan satışlardan sonra, özelleştirilecek önemli bir kuruluş kalmadı. Şimdi bunların acısı çıkmaya başladı. Artan işsizlik, tüketim malları fiyatlarındaki büyük artışlar, TÜİK'in ücret ve aylık artışlarında temel alınan enflasyon verilerine güvensizlik, ithal edilen enerji (doğalgaz, benzin, mazot) ve elektrik fiyatlarındaki olağanüstü artışlar, vb. insanların yaşamlarını giderek daha da zorlaştırıyor. Bülent Arınç'ın, benim de katıldığım tespiti bu noktada devreye giriyor.

Burada sorulması gereken iki soru var: (1) Halkımızın çok büyük bölümünü oluşturan işçi sınıfımız, artarak devam edeceği tahmin edilen bu sorunlara kitle eylemleri veya siyasal tavır değişikliği olarak ne zaman tepki verecektir? (2) Bu tepkinin programı ne olacaktır veya bu tepkilerle birlikte mevcut düzen içinde bu sorunlar çözüme kavuşturulabilecek midir, yoksa tepkiler, bağımsız ve demokratik bir Türkiye ve sınıfsız ve sömürsüz bir dünya doğrultusunda gelişecek midir?

Çok ilginç bir dönem yaşayacağımız kesin. Ben gelişmeleri büyük bir ilgiyle izlemeye çalışıyorum.